

Lääkkeiden saatavuus

Oletko kokenut joskus ongelman: apteekissa ei ole myytävänä sinun tarvitsemaasi lääkettä. Lääkkeiden saatavuuteen on tullut häiriöitä koko maailmassa sitä mukaa kun globalisaatio on edennyt. Globalisaation periaatteiden mukaan tavaraa tuotetaan siellä missä se tulee halvimmaksi. Tämä koskee kaikkia tavaroita, myös lääkkeitä.

Ekonomistit sanovat, että pieni vientivetoinen Suomi on hyötynyt globalisaatiosta. Globalisaatio on kuitenkin kaksiteräinen miekka. Se alentaa hintoja mutta on joissakin tapauksissa altis häiriöille.

Viimeisen 15–20 vuoden aikana halvan työvoiman Kiina ja Intia ovat ryhtyneet yhä enemmän valmistamaan edullisia kopioita vanhoista, hyväksi koetuista peruslääkkeistä monelle eri markkinoijalle.

Ongelmaksi ovat osoittautuneet mm. pitkät tuotantoketjut. Mitä pidemmät tuotantoketjut ovat, sitä altimpiä ne ovat häiriöille.

Lääkkeitä voidaan valmistaa yhdessä tehtaassa ja pakata toisessa. EU:n sää-

dösten mukaan sen jokaisen jäsenmaan lääkepakkauksissa ja pakkausselosteessa tekstin pitää olla kunkin maan omalla kielellä. Tämä kuluttajien turvallisuuden vuoksi säädetty vaatimus on aiheuttanut enemmän ongelmia kuin pelkkä tuotantoketjun pituus. Mitä pienempi markkina-alue, niin kuin Suomi, sitä haastavampaa.

Hintakilpailun lisäksi lääkkeiden saatavuuteen vaikuttavat myös viranomaisten toimet, esimerkiksi viitehintajärjestelmä. Se on yksi kilpailua lisäävä toimi, joka aiheuttaa menekkivaihteluita eri lääketehaiden valmistajien välillä.

Suomessa käytettävistä lääkkeistä noin 90 prosenttia on tuontitavaraa. Kun lääkkeiden maahantuonti meillä takkuu, niin ongelmat johtuvat useimmiten siitä, ettei ole saatu suomalaisille tarkoitettuja lääkepakkauksia. Ne valmistetaan samalla lääketehaalla, missä tapahtuu kaikkien muidenkin maiden pakkausten tuottaminen.

Yllättävää kyllä, monessa Euroopan maassa lääkkeiden saatavuudessa on enemmän häiriöitä kuin Suomessa. Järjestelmämme on rakennettu monelta osin joustavaksi.

On erinomaisen tärkeää, että Suomessa on olemassa myös lakisäätien lääkkeiden velvoitevarastointi. Suomessa varastoidaan sen puitteissa tuhansia lääkkeitä sairausalueittain. Nämä ovat tavallisten suomalaisten ihmisten tavallisia lääkkeitä, jotka on tarkoitettu niin apteekkimyyntiin kuin sairaaloihinkin.

Anneli Rajaniemi
päätoimittaja
senioriopettaja@osj.fi

Tillgången till mediciner

Har du någon gång stött på ett problem: du har inte kunnat köpa på apoteket en medicin som du behöver. Det har blivit en världsomfattande brist på tillgången till läkemedel i takt med den ökande globaliseringen. Principen med globaliseringen är att en vara produceras där det blir billigast. Detta gäller alla varor, också mediciner.

Ekonomerna påstår att Finland har dragit nytta av globaliseringen genom sin ringa dragningskraft då det gäller exporten. Globaliseringen är dock ett tveeggat svärd. Den sänker priser men är i en del fall känslig för störningar.

Under de senaste 15–20 åren har Kina och Indien med sin billiga arbetskraft alltmer börjat tillverka billiga kopior av gamla verksamma mediciner till många olika marknader.

Ett problem har bland annat visat sig vara de långa produktionskedjor-

na. Ju längre produktionskedjorna är, desto känsligare är de för störningar.

Medicinerna kan tillverkas i en fabrik och förpackas i en annan. Enligt EU:s direktiv måste det på varje läkemedelsförpackning finnas text på respektive lands eget språk för säkerhetens skull. Detta gäller också biopacksedeln. Detta krav har åstadkommit mer problem än enbart längden på produktionskedjan. Ju mindre marknadsområde, som till exempel Finland, desto mer utmanande.

Pristävling påverkas tillgången till läkemedel, samt myndigheternas åtgärder t.ex. systemet med referenspriser. Det är en åtgärd som ökar konkurrens och åstadkommer stora försäljningsvariationer på marknadens olika produkter.

Ungefär 90 % av de mediciner som används i Finland är importprodukter. Då importen av mediciner haltar beror problemen oftast på att man inte har

fått läkemedelsförpackningar som har varit ämnade för den finska marknaden. De tillverkas vid samma fabrik där alla övriga länder förpackningar tillverkas.

Förvånansvärt nog har det varit flera störningar i tillgången till mediciner i många andra europeiska länder än i Finland. Vårt system är till många delar flexibelt uppbyggt.

Det är otroligt viktigt att det finns en lagstadgad obligatorisk lagring av mediciner i Finland. Här lagras tusentals mediciner enligt sjukdomsområde. Dessa är vanliga finländares vanliga mediciner, sådana som är ämnade såväl för apotek som för sjukhus.

Anneli Rajaniemi
chefredaktör

Ulla Bäck
översättning

